

Rie van Rossum

Joost en het lantaarntje

ER WAS EENS EEN JONGEN DIE OP KERSTAVOND NAAR BED WERD gestuurd. Als het op een gewone dag gebeurd was, zou het al erg genoeg geweest zijn. Maar nu juist op kerstavond, terwijl ze alle vijf aangekleed klaarstonden om naar oma te gaan. En dat het nu net weer gebeuren moest met Joost, die nog wel de oudste was. Elf jaar, en dan voor straf naar bed!

„Allo, mars, naar boven!” had vader gezegd, zo bars, dat kleine Jetje met haar oogjes knipperde. „Dan ga je niet mee naar oma, jou lelijke blaag van een jongen. Je zult die streken afleren.”

Joost had tegen de post van de deur gehangen, met een heel rood hoofd en zijn jas al aan. Moeder had nog zachtjes gezegd: „Toe, vader?” maar vader had alleen maar naar de deur gewezen. En Joost had zich omgekeerd, was de gang ingeslopen en de trap op, heel langzaam. Zo beduusd was hij geweest, dat hij zijn jas aanhield.

En daar zat hij nu op de rand van zijn bed, in het koude donkere kabinetje. Hij had beneden de deur dicht horen slaan, en toen niets meer. Nu waren ze weg, allemaal, naar oma, en hij zat hier in zijn eentje, in dat enge donkere huis. Alleen. Voor straf. En het ergste was: het was zijn eigen schuld.

Ja, dat behoefde geen mens hem te vertellen; dat wist hij zelf ook wel. Het was weer allemaal zijn eigen schuld. Als hij het kerstlantarentje van Arend niet expres in elkaar had getrapt, en Jetje niet had laten vallen over zijn uitgestoken been... dan was er niets gebeurd en zou hij nu ook met de anderen mee op stap zijn naar de fijne kerstboom van oma. Hij kroop nog een beetje meer in elkaar en keek naar het schijnsel van de lantaren op de muur.

Hij had ook altijd ongelukken. Ze moesten hem altijd hebben, thuis en op school en overal. Altijd en eeuwig kreeg hij straf. Maar

zo erg als dit was het nog nooit geweest. Op kerstavond naar bed gestuurd. Geen kerstboom, geen chocolademelk, geen kerstkrans, geen verhaal. O, géén verhaal... Joost zuchtte. Zulke verhalen als oma wist — zo las je ze in geen boek. Waar ze die toch altijd vandaan haalde? Verleden jaar ook, van die jongen op die vuurtoren. Hij had zó zitten luisteren, dat zijn been ervan was gaan slapen. En er was bijna een tak gaan branden. Ja — bijna — hij had het gelukkig nog net aan zien komen. 't Zou wat moois geweest zijn als het gebeurd was, net als hij op de boom moest passen.

„Jij bent onze brandweerman,” had oma gezegd, en de hele avond had hij moeten opletten, met een spons en een teiltje water naast zich, en een heel pak van die fijne nieuwe kaarsjes. Van die kleine, allemaal verschillende kleuren.

Er was niks aan geweest, als je maar goed oplette. Als er zo'n kaarsje laag ging branden, pas op. Gauw de spons erop. Een nieuw aansteken, vastzetten met een beetje kaarsvet. O hé, niks an.

„Gáát het, brandweerman?” had oma gevraagd.

„Nou, best hoor,” had hij gezegd.

Natuurlijk, dat moest hij doen, hè? Arend, nou, die was er toch nog véél te klein voor.

Toch vervelend, dat hij nu dat joch zijn lantarentje kapot had gemaakt. Arend had er een hele week over zitten prutsen. Nou ja, het was een ding van niks natuurlijk, echt kinderachtig, en nog scheef ook. Maar Arend had het aan oma willen geven. Nu zou die het ook horen, want natuurlijk zouden ze het allemaal direct vertellen.

Joost kreeg een gloeiende kleur in het donker.

„Hé, waar is Joost?”

„O, oma, dié heeft zo lelijk gedaan! Die moest voor straf naar bed, ja, hoe vindt u het?”

Nou ja, goed hoor, het kon hem tòch niks schelen, lekker. Dan had Arend hem maar niet moeten treiteren. Als het ook maar gesneeuwd had... Hij had net zo op sneeuw gevlact. En gisteren lag er sneeuw, en de lucht was zo dik. Hij had gauw de slee van zolder gehaald en schoongemaakt. Had hij fijn vandaag kunnen gaan bobsleeën in het park, met de jongens van de klas. Zo voorover op je buik op de slee, en dan achter elkaar de helling af.

En laat het nou vanmorgen pijpestelen regenen! O, wat wàs hij nijdig geweest. Als hij nu eens wat graag wou, dan viel het altijd in het water. Hij had voor het raam gestaan en op de ruiten getrommeld. En toen was die vervelende Arend begonnen:

„Jij wou het zeker droog kijken, hè? Jô, dat helpt toch niet...” Toen was hij zo driftig geworden, dat hij zich had omgedraaid om Arend een stomp te geven. Maar Arend was opgevlogen en er vandoor gegaan — ja, zo'n flauwerd was het wel — en toen had hij ineens het lantarentje op de grond zien staan. En voor hij het eigenlijk wou: Pats! zijn hak erop.

Arend brullen natuurlijk toen hij terugkwam. Moeder boos... Nou ja, en toen Jetje nog laten vallen... Dat had hij niet zo bedoeld, maar ze liep weer net voor zijn voeten. Ja, en daar zat hij nu.

Wat was het koud hier, en zo eng stil. Hoor die regen buiten eens tekeergaan. Nu zaten ze allemaal bij oma. Zou de boom weer zo hoog zijn als verleden jaar? En wie zou er nu op de kaarsjes moeten letten? Zou Arend nu... Ja, dat moest er nu nog bij komen! Joost trapte woedend met zijn hakken tegen het hout van het bed, en plotseling sprongen de tranen hem in de ogen.

Het was geméén, geméén! Om hem thuis te laten, in dat enge, stille, koude huis, en allemaal fijn naar oma te gaan.

Joost boende de tranen weg met zijn vuist. Jazeker, hij zou gaan huilen. Net zo lief. Het kon hem toch niks schelen, hoor. Niks en niks.

Hij ging naar bed. Welja, hij bleef hier niet langer in de kou zitten. Het was zo stil — en naar beneden durfde hij ook niet. In bed werd je tenminste niet zo koud.

In tien tellen lag hij onder de wol. Zijn schoenen had hij uitgeschopt, zijn goed lag in een slordige hoop op zijn stoel. Het kon hem allemaal niks schelen. Die boom niet en die vervelende chocolademelk niet...

Hij wilde de dekens over zijn oren trekken, maar eerst moest hij toch nog even naar zijn plaat kijken.

Het licht van de lantaren scheen er precies op, en als je er lang naar keek, was het net, of al die engelen op de plaat begonnen te leven.

Hij lag heel stil ernaar te kijken.

Daar stonden ze weer, een hele troep engelen bij elkaar. Ze hadden lange witte jurken aan, en krullen in hun haar, en grote vleugels.

Ze zongen van grote bladen papier; sommigen keken bij elkaar. Eén speelde erbij op een orgel, en één blies op een fluit. Er waren ook twee harpen en één had zo'n groot ding op zijn knie, zo'n ding met een lange hals eraan, zeker een mandoline. Maar het echtste van allemaal was die ene kleine engel, die vlak vooraan stond. Die keek niet naar zijn muziek, maar hij keek je zomaar gewoon regelrecht aan, of hij wou zeggen: „Hoor je wel, hoe mooi we het doen?” Of misschien kende hij het versje wel uit zijn hoofd. Hij had een krullebol, en zijn ogen keken eigenlijk een heel klein beetje ondeugend. Het was vast een jongen, dacht Joost, al had hij dan zo'n soort witte jurk aan, en vleugels aan zijn schouders. Zóuden er jongensengelen zijn? Of zouden alle engelen gróót zijn? De kleine engel keek over zijn blad muziek naar Joost. En het was net, of zijn ogen niet meer ondeugend keken, maar een heel klein beetje boos, alsof ze vroegen:

„Wat doe jij op kerstavond in je bed?”

Joost gooide zich met een ruk om, en kroop diep onder de dekens. Het kon hem allemaal niks schelen, en hij ging slapen. Lekker, net of alles heel gewoon was...

Maar je kunt maar niet slapen, wanneer je wilt. Een hele tijd lang lag Joost te woelen, en in zichzelf te mopperen. Buiten plaste de regen, en de wekker tikte hard.

Hij wist niet precies, of hij echt geslapen had, of alleen maar zo'n beetje gedoezeld — maar opeens schrok hij klaarwakker. Het hele kamertje was vol licht. Geen gewoon licht, maar bijzonder, zo zacht, en heel mooi; precies, of er heel veel kaarsen brandden.

Joost zat met een ruk overeind.

Ja, eigenlijk had hij het wel gedacht al. Daar stond de engel, de kleine engel van de plaat, naast zijn bed.

Joost vond dat heel aardig en lachte tegen hem. Maar toen zag hij opeens, hoe ernstig en bijna streng die blauwe ogen hem aankeken en hij slikte zijn woorden in.

Hij stond heel stil, de kleine engel. Zijn blonde haar glinsterde als goud; zijn lange kleed was wit, en wit waren de vleugels aan zijn schouders. Joost sloeg zijn ogen neer, opeens heel verlegen onder zijn ernstige blik. Daar zag hij in de hand van de kleine engel een vreemd, donker ding. Hij keek scherper, nieuwsgierig. Toen zag

hij wat het was. Een klein lantarentje, zo vies en verroest als Joost nog nooit gezien had. De ruitjes waren zo dik met vuil en stof bedekt, dat je niet kon zien, of er een lichtje binnen brandde, ja of nee. Joost dacht erover, wat zo'n mooie engel met zo'n vuil lantarentje wilde gaan doen...

Opeens schrok hij op; de engel had met een zachte stem zijn naam genoemd, en op de stoel gewezen, waarop zijn goed zo slordig lag neergegoid.

Wat? Moest hij zich aankleden en meegaan? Waarheen?

Maar de engel antwoordde niet, wéés enkel. En Joost stapte uit bed, en kleeedde zich gehoorzaam aan. Hij schaamde zich voor de slordige stapel kleren en de weggeschopte schoenen. Onderwijl zag hij af en toe eens naar het lantarentje, want hoger kijken durfde hij niet.

Toen hij klaar was, legde de engel een vinger op de mond, en wenkte toen, dat Joost hem zou volgen. Joost deed het, héél verwonderd. Hij begreep het niet, maar hij durfde niets meer vragen.

Ze gingen de donkere trap af, de gang door; en overal ging het mooie zachte licht met hen mee. De voordeur sprong open, en viel zonder geluid weer achter hen dicht. Toen stonden ze op straat. Joost kon van verbazing zijn ogen niet geloven. Het had gesneeuwd! De hele wereld zag wit. Hoe was dat opeens zo gauw gekomen? De stoepen, de lantarens, de vensterbanken, de daken, alles lag togedekt met ronde witte kussens van zachte droge sneeuw, die kraakte onder je schoenen. De lucht was nu schoongewaaid en vol sterren; en wat was het lekker fris, prikkelend koud buiten!

Maar Joost had niet veel tijd om rond te kijken.

„Draag zelf je lantarentje,” zei de engel, en reikte hem het vuile, verwaarloosde ding over.

Joost keek verwonderd naar het roestige, onooglijke ding. Wat moest hij daarmee nu toch beginnen?

„Mijn lantarentje?” vroeg hij.

„Ja,” zei de engel nog zachter, en nu klonk zijn mooie stem precies of hij verdriet had. „Jouw lantarentje. Kom mee.”

„Waar gaan we dan heen?” vroeg Joost.

„Naar de stal,” zei de engel, en liep voor hem uit over de

besneeuwde stoep langs de donkere huizen. Joost liep achter hem aan met grote stappen; zijn schoenen zakten telkens helemaal weg in de diepe zachte sneeuw. Het lantarentje bengelde met een zwart, roestig ringetje aan zijn wijsvinger. Hij dacht: Wat moet ik nu toch met dat ouwe ding? Het geeft niet eens licht. 't Is me nogal wat moois. Naar de stal? Welke stal? De stal — van Bethlehem? Maar die was toch verschrikkelijk ver weg? Het was of de engel zijn gedachten had geraden, want opeens stond hij stil en zei, zonder Joost aan te kijken:

„Nee, de stal is nooit ver weg. Zelfs de kleinste kinderen kunnen erheen reizen.”

Joost wilde wat zeggen, maar de engel hief een hand op, en het scheen of hij luisterde.

Joost zweeg en luisterde ook. Ze stonden samen op de hoek van een straat. Het was donker en heel stil. Alleen vlak om hen heen was het licht. Daar zag je alle dingen zo duidelijk of het dag was: de stenen van de muur, de ijskegels aan de kozijnen. Maar Joost keek niet om zich heen. Hij keek recht voor zich uit, in de donkere straat voor hen, en dacht erover wat toch al die kleine lichtende puntjes zouden zijn, die daar heel in de verte op en neer dansten. Ze kwamen nader en nader, er leken er hoe langer hoe meer te komen. Waren het sterren, die verdwaald waren, en de weg naar de hemel niet meer terug wisten?

Dichterbij kwamen ze, steeds dichterbij, zwevend boven de besneeuwde grond, een hele zwerm van lichtjes.

Joost tuurde en tuurde heel verwonderd. Hoor, was dat geen muziek ook, die daar dichterbij kwam? Ja, het geluid werd sterker en sterker. Het was... zeker, zingen was het. Een heel bekende wijs, waar had hij die ook gehoord?

Nu waren de voorste lichtjes heel dichtbij, en opeens zag Joost het duidelijk: het waren lantarentjes.

Wat een boel lantarentjes waren dat! Je hoefde er niet aan te beginnen om ze te tellen, want er kwam geen eind aan. De hele straat leek er vol van. Hun gele licht viel op de huizen aan weerskanten, op de sneeuw van de straat. En kinderen droegen ze; zingende kinderen, die naast elkaar gingen in brede rijen, kleintjes in het midden, groten aan de kant. Hun voeten stapten zo dapper voort over de krakende sneeuw, en ze zongen... o, wat zongen ze!

Het klonk boven de huizen uit, het leek wel, of hun gezang omhoogzweefde naar de tintelende sterren daarboven. Daar waren de voorste kinderen vlak bij hen; Joost en de engel stapten achteruit om hen voorbij te laten. Het was een lange, lange stoet, er scheen geen eind aan te komen. Het schijnsel van de lantarentjes viel op al die honderden gezichten, die ernstig keken, en toch zo blij, zo blij... Joost zag, hoe de groten de kleintjes bij de hand hielden. Hoe alle lantarentjes blonken, het ene wat meer, het andere wat minder, maar allemaal waren ze toch veel mooier dan het vuile verroeste ding, dat hij in zijn hand had. Hij schaamde zich plotseling, en hield zijn eigen lantarentje achter zijn rug.

En de kinderen bleven voorbijtrekken.

Joost zag meisjes, die een klein zusje op de arm droegen, en jongens, die hun broertje op hun schouder hadden getild. En al die voetjes stapten over de krakende sneeuw, alsof ze niet moe konden worden, en al die kinderstemmen zongen, alsof ze er nooit mee zouden kunnen ophouden.

„Kyriëleis,” zongen de kinderen. „Kyriëleis...” Joost werd er opeens warm van. Dat was het vers, dat zij ook altijd zongen, rond de kerstboom bij oma.

Kyriëleis... Soms leek het of de kinderen een andere taal zongen, die hij niet verstaan kon. En vreemd, toch begreep hij het wel. Ze lachten hem toe, in het licht van hun lantarentje, en stapten voorbij: Kyriëleis...

Vreemde kinderen waren er in de stoet, zoals hij ze nog nooit gezien had. Kleine jongens in zijden kleren, met bloemen en vogels geborduurd, sommige met een lange haarstaart op de rug. Kleine meisjes met bruine gezichtjes en dikke kralen om de hals, in groene wijde rokjes van bladeren en gras. Kinderen in beestevellen, kinderen met gestreepte dekens omgeslagen. Zwarte kinderen met kroeshaar en dikke lippen, bruine kinderen met grote donkere ogen en koolzwarte haren; het was, of ze een golf van warmte en geuren meebrachten, toen ze voorbijgingen. Waren alle kinderen van de wereld dan vannacht op weg? „Ja,” zei de engel naast Joost opeens, alsof hij zijn gedachten weer had geraden. „Vannacht gaan zij op weg, uit alle hoeken van de wereld.”

„Waar gaan zij dan naar toe?” vroeg Joost verwonderd.

„Naar de stal,” zei de engel, en zijn stem klonk als heel blijde

muziek. „Zij gaan het Kind groeten, dat vannacht voor hen geboren is. Dit is de nacht van alle kinderen op de wereld.”

„Gaan de grote mensen dan niet mee?” vroeg Joost.

„Die gaan langs een andere weg,” antwoordde de engel.

„En gaan wij ook mee?” vroeg Joost. Hij keek naar de stoet, die nog altijd niet voorbij was. Hij herkende opeens gezichten bij het schijnsel van de lantarentjes. Kijk, daar ging het meisje van de overkant, dat al zo lang ziek was. Kon ze nu tòch lopen?

En wat had zij een mooi blinkend lantarentje. En die jongen daar kende hij ook, en die...

„Mag ik ook meegaan?” vroeg Joost verlangend. Opeens wilde hij zo graag midden tussen al die blijde kinderen lopen, die maar zongen al de oude, oude liederen, die hij ook zo goed kende. Van de stal, en de heilige nacht, en het Kindje dat ligt in doeken op stro.

Hij wilde al een stap vooruit doen, maar de engel hield een hand op zijn arm.

„Wou je met zo'n lantarentje meelopen, Joost?”

Joost keek omlaag naar het vuile lantarentje dat aan zijn wijsvinger hing. Och ja, dat was hij vergeten. Al die kinderen hadden veel mooier lantarentjes dan hij. Waarom had de engel nu hem weer precies zo'n vuil lelijk ding gegeven?

„Waarom heb ik ook net zo'n smerig lantarentje gekregen?” vroeg hij nors.

„Toen je het kreeg, was het mooi en blinkend,” zei de engel.

„Maar je hebt het zelf zo vuil en roestig gemaakt.”

„Ik?” vroeg Joost verwonderd. Hoe kon dat nu, hij had het ding nog nooit van zijn leven gezien.

„Já,” zei de engel, en nu klonk zijn stem heel bedroefd. „Jij hebt het bedorven, Joost. En nu kan ik je niet meenemen in de stoet, of...”

„Of?” vroeg Joost.

„Of je moet het zelf weer schoonmaken, dat het glanst als bij de andere kinderen, en dat de ruitjes weer helder zijn, zodat het licht vanbinnen er doorheen kan schijnen.”

Joost wreef het lantarentje eens met zijn mouw, maar de vlekken en het vuil gingen er niet af. Nee, het leek wel, of ze nog dikker en groter waren geworden dan zoëven.

„Dat helpt niet,” zei de engel. „Zo gemakkelijk gaat het niet, Joost. Je kunt het wel schoonmaken, en helderder, maar...”

„Hoe dan?” vroeg Joost verdrietig. De laatste kinderen waren voorbij; de lichtjes verdwenen langzamerhand in de verte. Het zingen werd hoe langer hoe zachter: „Kyriëleis...Kyriëleis.” Ze stonden weer alleen samen op de hoek van de donkere straat. „Dat kan ik je niet zeggen, Joost,” zei de engel. „Dat zul je zelf moeten ontdekken. Het zal wel heel lang duren, maar misschien kun je ook nog zo'n mooi lantarentje krijgen als de anderen, en dan mag je ook op weg naar de stal...”

„Maar dan kom ik veel te laat,” zei Joost verdrietig. Wat waren de lichtjes nu al ver weg, en het zingen hoorde je helemaal niet meer.

„Nee,” zei de engel, en legde hem troostend een hand op zijn schouder. „Bij de stal kom je nooit te laat, Joost, zolang je leeft... Kom, dan zal ik je de weg wijzen.”

Joost stapte achter de engel aan de donkere straat in, net in de tegenovergestelde richting als de kinderen gegaan waren. Het was koud en donker, en als hij naar zijn lantarentje keek, kreeg hij een verdrietig gevoel in zijn hart. Ze kwamen in nauwe straatjes met hoge, hoge huizen, zo hoog, dat je van de lucht niets meer zag dan een heel smalle streep vol lichtprikjes. Joost struikelde telkens over de stoepranden die ondergesneeuwd waren, en diepe putten in de straat. Wat was het hier donker, en wat waren die huizen smerig en oud. Op de hoek van een nog smaller straatje hield de engel stil.

„Wacht hier op me,” zei hij.

Nu was het helemaal donker om Joost heen. Zijn lantarentje gaf geen licht, dat was zwart en volgekleefd met stof. Hoe kon de engel nu toch zeggen dat hij het zelf zo smerig had gemaakt? Terwijl hij nog stond te denken, werd het opeens weer licht om hem heen. De engel was teruggekomen, maar nu niet alleen. Hij had iemand meegebracht, een meisje dat aan zijn hand liep. Wat was ze klein, vast nog kleiner dan Jetje, en wat was ze mager! Ze liep ook raar, net of haar ene been korter was dan het andere, ze zwikte bij elke stap diep naar één kant. Ze had ook al een lantarentje in haar handje, maar dat was er eentje, dat gezien mocht worden! Geen spatje zat erop, het blonk en glom, alsof het van gepoetst zilver was, en door de schone ruitjes scheen het kaarslicht

vanbinnen zo helder en vrolijk als een ster. Joost keek er verwonderd naar. Wie zou er nu in zo'n vuil armoedig steegje zo'n prachtig lantarentje verwacht hebben?

„Nu moet ik weg,” zei de engel, en liet het handje van het kleine meisje los. „Ik moet nog zoveel andere kinderen halen. Jullie moeten elkaar nu maar helpen om de weg naar de stal te vinden.” En meteen was hij uit hun ogen verdwenen, en stonden de twee kinderen alleen in de donkere straat. Maar het lantarentje van het kleine meisje gaf zo'n helder licht, dat ze toch heel goed voor zich uit konden zien.

„Wat ben jij gróót,” zei het kleine meisje, en keek Joost met grote blauwe ogen vrolijk aan. Ze had een stem als een vogeltje. „Wil jij mij meenemen, grote jongen?”

Joost had eerst allesbehalve vriendelijk gekeken, toen de engel hem opeens alleen liet staan. Moest hij nu met dit kleine kind op weg, dat nog mank liep ook? Dan kwam hij helemaal te laat. Maar ze keek hem zo vriendelijk aan, en had zo'n helder, vrolijk stemmetje. Hij had het hart niet, om tegen haar te snauwen. „Welja,” zei hij goedig. „Geef me maar een hand.”

En daar gingen ze. Och, wat liep dat kleine schaap ongelukkig. Stap — zwik, stap — zwik, ze had een heel dikke klos onder haar schoen.

„Gaat het?” vroeg hij vriendelijk.

„O ja,” zei ze. „Ik kan wel lopen, hoor, maar niet zo vlug, zie je. Vind je het nu niet vervelend?”

„Welnee,” zei hij, hoewel hij het eigenlijk wèl een beetje vervelend vond. „Als je moe wordt, dan zeg je het maar, hoor.”

„Ik vind jou lief,” zei het kleine meisje opeens, en knikte ernstig met haar hoofd. „Hoe heet jij? Ik heet Theresia, maar moeder zegt altijd Treesje...”

Joost lachte. Ja, hij was nogal een lieve jongen, nou! Er ging geen dag voorbij, of hij kreeg standjes voor zijn plagen.

„Ik heet Joost,” zei hij. „En ik ben helemaal geen lieve jongen, hoor.”

„Jawèl,” hield Treesje vol. „Je bent tòch lief, want je loopt expres langzaam voor me, en jongens lopen nooit graag langzaam.” „Nou ja,” zei Joost, en hij kneep het kleine handje nog een beetje stijver, „maar ik moet toch op jou passen.”

„Ja,” knikte Treesje. „En ik zal jou de weg wijzen, hè? O, maar Joost, waar is jouw lantarentje? Heb je het vergeten?”

„Néé, hier,” zei Joost, toch wat verlegen, en hield zijn lantarentje in de hoogte. O, kijk eens, er was een schone plek aan gekomen. Die glom werkelijk een beetje, en één van de ruitjes was al bijna helder ook. Wat gek; hoe zou dat opeens zo komen? „O, Jóóst,” zei Treesje verschrikt, met haar hoge stemmetje. „Wat heb jij slecht voor je lantarentje gezorgd!”

„Ik?” vroeg Joost. „Ben je mal. Ik heb het vanavond pas zo gekregen.”

Maar Treesje schudde haar hoofdje heel wijs.

„Nee,” zei ze. „Je weet er niks van. Dat is jÓuw lantarentje, en je hebt het al heel lang. Ieder kind heeft een lantarentje, en als je er niet goed op past, wordt het vuil, o zo vuil, dan kun je het haast niet weer schoon krijgen...”

„Maar hoe komt dat dan?” Joost begreep er niets meer van. „Nóu,” zei Treesje heel verbaasd. „Wéét je dat nog niet eens? Als je ondeugend bent, hè, of lelijk, of je plaagt, of je zegt lelijke woorden — nou, dan komt er iedere keer een vlek op je lantarentje, en op het laatst is het helemaal lelijk.”

Joost kreeg een gloeiende kleur. Nu begreep hij ineens, waar al dat vuil en die roestvlekken vandaan kwamen. Geen wonder; hij dacht aan al de lelijke dingen die hij de laatste tijd had uitgehaald. Die grote verse roestvlek, daar bovenaan, die was dan zeker vanavond erop gekomen, toen hij Arends lantarentje kapottrapte. Hij keek er bedrukt naar en zei: „Zeg, Trees, zou ik het weer schoon krijgen?”

„O, jawèl!” Treesje zei het héél stellig, en ze knikte met het hoofd. „Vast hoor. Mijn lantarentje was vroeger ook zo lelijk, zó lelijk — haast nog lelijker dan het jouwe. En kijk nu eens!”

En ze hield het mooie blinkende ding in de hoogte, dat het licht op haar mager gezichtje viel.

„Hoe heb je dat dan gedaan?” vroeg Joost.

Treesje haalde haar schouders op.

„Ja, dàt weet ik niet. Zo maar vanzelf is het gegaan, telkens ging er een vlekje af...”

„Bij mij is er ook al een plekje schoon,” zei Joost. „Kijk!”

Ze stonden even stil, en met hun hoofden dicht bij elkaar keken ze naar het blinkende plekje. Nu was het alwéér groter geworden.

„Zie je wel!” zei Treesje. „O Joost, het wordt vast nog helemaal schoon! Laten we maar gauw verder gaan, hè? Kom, ik weet de weg!”

Stap — zwik, stap — zwik, daar ging het weer.

„Word je niet moe?” vroeg Joost.

„Nee!” schudde Treesje dapper, maar ze hing toch een beetje zwaarder aan zijn hand.

Ze waren nu opeens buiten de stad gekomen. Op een open landweg stonden ze; aan weerskanten lagen de velden wit onder de sneeuw. Hoe stil was het hier, en hoe eenzaam. En wat stond de lucht prachtig vol sterren boven hun hoofden. Joost keek ernaar en opeens zag hij een grote, blinkende ster tussen de andere staan, die zoveel licht gaf, dat het leek of er een zilveren lamp aan de hemel was aangestoken.

„Kijk eens!” zei hij, en wees omhoog.

„Ja,” zei Treesje. „Dat is de ster van Bethlehem, daar moeten we naar toe.”

Heel uit de verte, over de besneeuwde weg, kwam een heel fijn, zacht geluid naar hen toezeven.

„Hoor!” zei Treesje vrolijk. „Dat zijn de andere kinderen, voor ons uit, hoor je ze wel zingen?”

Joost luisterde; ja, het leek weer op Kyriëleis... O, hoe graag was hij voortgehoud om ze in te halen en tussen hen in te gaan lopen. Maar dit kleine Treesje dan?

„Joost, hoor eens,” zei zijn buurvrouwje, en trok aan zijn hand.

„Joost, wil je niet liever met die kinderen mee? Laat mij dan maar los, en loop maar gauw vooruit. Toe, dan haal je ze nog wel in. Ik kan er best alleen komen... Joost!”

De jongen, die verlangend had lopen luisteren, schrok op, en keek weer in het kleine magere gezichtje, dat zo vriendelijk naar hem was opgeheven.

Ze knikte hem toe.

„Jazeker!” zei hij ruw, en gaf een ruk met zijn hoofd. „Ik zal jou daar in de steek laten, dat zou toch ook even gemeen wezen!”

En met dat hij dat zei, viel er opeens een heldere lichtstraal uit zijn lantarentje; één van de ruitjes was nu zo schoon geworden, of het pas gezeemd was.

Treesje zag het en riep verrukt:

„O Joost, o Joost! Kijk je lantarentje eens! Kijk eens!”
„Begrijp jij dat nu?” zei Joost verbaasd. „Ik snap er niks van...”
„Ik wèl, ik wèl!” Treesje zwaaide met haar eigen lantarentje. „O Joost, het wordt nog helemaal schoon, je zult het zien!”

Ze stapten voort over de stille weg, onder de duizenden sterren. Joost voelde zich zo blij en gelukkig, hij begreep het zelf niet. Hij liet z'n lantarentje slingeren, en liep zo langzaam mogelijk als hij maar kon, om het kreupele meisje naast hem.

Opeens stond Treesje met een ruk stil. Ze hief een vingertje op, en zei zachtjes: „Hoor eens!”

De kinderen stonden stil, en luisterden. Door het stille donker kwam een klein, klagend geluidje naar ze toe. Was het huilen, of gejangk?

„Och!” fluisterde Treesje, en trok Joost aan zijn jas. „Hoor je wel? „'t Is, geloof ik, een hòndje!”

„Hoe kan dat nu?” zei Joost. „Het is alweer weg ook. Kom, laten we maar doorgaan, Trees, ik hoor niets meer.”

En een beetje hard trok hij haar mee. Hij had helemaal geen zin, hoor, om hier midden op die weg te blijven stilstaan voor een of ander beest. Hij stapte vlugger door, en Treesje hinkte met moeite naast hem voort.

Ze zei niets, helemaal niets, en opeens hoorde Joost naast zich een geluidje als van een zachte snik.

Hij kreeg meteen berouw van zijn vlugge stappen, en boog zich naar haar toe.

„Trees, wat is er? Huil nu niet, ik zal wel zachtjes lopen, toe!” Maar Treesje schudde haar hoofdje, en haar ogen stonden vol grote tranen.

„Jóóst!” fluisterde ze met een bibberend lipje. „Joost! Het... het... gaat vast dóód... het jànk't zo.” Toen begreep hij, dat ze nog altijd aan het geluidje van daarnet dacht. Hij kreeg medelijden met haar bedroefd gezichtje, en zocht in zijn zakken naar een zakdoek. Ja, warempel, hij had er een, al was hij wat zwart, en onhandig droogde hij haar tranen af.

„Nou, stil dan maar,” zei hij. „Zal ik even gaan kijken?”

„Ja, ja,” knikte ze blij, en met haar vingertje wees ze naar de kant van de weg. „Het kwam dáár vandaan!”

„Blijf dan hier staan!” zei Joost. „En hou je lantarentje goed in de

hoogte, zul je? Dan zal ik wel even teruggaan. Niet bang zijn, hoor!”

Nee, schudde Treesje dapper, en hield haar lantarentje hoog boven haar hoofd.

Joost verdween met grote stappen in het donker. De weg liep met een erg schuine kant af naar een sloot, die heel in de diepte lag. Gelukkig, dat zijn lantarentje nu licht gaf — kijk, er waren al twee ruitjes schoon! — want je moest o zo oppassen met die sneeuw. Telkens stapte je in een put, en dan viel je haast. Met veel geglij en gekrabbel stond Joost eindelijk aan de slootkant en liet het licht van zijn lantarentje voor zich uit schijnen. De sloot lag vol ijs, met hier en daar een zwart open wak. Hoor! daar was het klagend gejangk weer, nu vlakbij. Joost zocht met zijn lichtje het ijs af. Daar, een eindje van de kant. Dat zwarte daar, bewoog dat niet? Hij liep erheen, en reikte zover hij kon voorover. Nee, hij kon er nog niet bij... Wacht, op zijn buik gaan liggen. Voorzichtig schoof hij vooruit, met uitgestoken hand. Het lantarentje gaf nu zo'n mooi licht...

Ja, daar jankte het zwarte ding weer.

„Kom maar,” zei Joost zachtjes. „Kom maar.”

Daar greep zijn hand iets zachts en warm. Hij haalde het naar zich toe, en schoof voorzichtig achteruit.

Het was een hondje. Een zwart, mager hondje. Zijn ene pootje hing er slap bij, en het zat vol bloed. Bij het licht van zijn lantarentje zag Joost een paar grote stenen op het ijs liggen. Toen begreep hij het opeens.

„De schooiers!” zei hij. „Hebben ze jou willen verdrinken?” Hij hield het beestje stijf tegen zijn jas. Het likte met een warm tongetje zijn hand.

Joost sprong tegen de helling op.

„Heb je het?” riep Treesje van boven.

„Ja, kijk!” zei Joost. „Het was haast verdronken.”

Treesje aaide het bibberende beestje.

„Wat is het koud, ach... Mag ik het dragen, Joost?”

„Goed,” zei hij, en Treesje rolde het hondje warmpjes in haar jurk.

„Joost!” zei ze blij, „nu zijn er al drie ruitjes schoon, zie je wel? En al die roestvlekken zijn eraf.”

Ze liepen weer voort over de eenzame weg. Treesje hield het hondje in haar arm, en haar lantarentje bengelde aan haar wijsvinger. En opeens begon ze te zingen met haar heldere stemmetje, een kerstliedje, dat Joost ook kende. Hij begon mee te zingen, de tweede stem, dat het klonk over de weg. Zijn lantarentje begon al helderder te schijnen. En de ster boven hun hoofden scheen hoe langer hoe groter te worden.

Zo liepen ze een tijdlang zingend voort over de stille weg; het hondje was in slaap gevallen in Treesjes arm. De lantarentjes van de kinderen schenen bijna even helder. Zou de weg nog lang zijn? dacht Joost. Zouden de andere kinderen nu al bij de stal zijn?

Hij voelde, hoe Treesje aan zijn hand steeds moeilijker begon te lopen. Ze was al een paar keer gestruikeld; hij had haar overeind moeten trekken, anders was ze gevallen.

„Word je moe, Treesje?”

De grote ogen keken hem ernstig aan.

„Wel een beetje,” zei ze zachtjes.

Ja, wat nu? dacht Joost. Ze konden toch hier niet een beetje gaan zitten in de sneeuw? Nee, ze moesten verder, maar Treesje kòn niet meer, dat zag hij wel aan haar witte gezichtje. Ze hijgde ook een beetje.

Hij stond stil, en keek op haar neer. Ze leunde doodmoe tegen hem aan.

„Zal ik je dragen?” vroeg hij.

Ze lachte en liet zich dadelijk optillen. Ze was toch zwaarder dan hij dacht, maar dat wilde hij niet bekennen. En wat was ze koud, ze bibberde helemaal. Nee, dat ging zo niet — wacht... Hij zette haar op de grond, en trok zijn jas uit.

„Kom hier,” zei hij, en sloeg de dikke jas die veel te groot was, om haar heen. „Zo, nu word je niet meer koud, hè?” Hij tilde haar van de grond, zij sloeg haar armpjes stevig om zijn hals. „Zit je goed zo? Lekker warm, hè? Wil je mijn lantarentje vasthouden? Dan zal ik jou wel dragen. Heb je het hondje goed vast?”

„Ja,” zei ze met een zucht. „Het slaapt, sst!”

Daar ging het vooruit, stap voor stap. Ze woog zwaar in zijn armen, hij hijgde een beetje en beet op zijn lip van inspanning. Ze legde haar hoofdje op zijn schouder. „Nu zijn we er haast,” zei ze blij.

Joost zei niets, hij stapte langzaam verder. Aan Treesjes hand wiegelden zachtjes de twee lantarentjes.

„Word je niet moe?” vroeg Treesje nu. „Wil ik weer een eindje lopen, Joost?”

„Nee,” zei de jongen dapper, en hield haar stevig vast. „Het... gaat... best... als het nou maar... niet... zo lang...”

„O Joost!” riep Treesje blij, en hield de twee lantarentjes tegelijk in de hoogte. „Kijk eens... nu zijn ze allebei eender, zie je wel? Nu is het jouwe ook schoon, en...”

Maar ze kon niet verder praten, want opeens werd het zo stralend licht om hen heen, dat de kinderen beiden hun ogen moesten sluiten.

De kleine engel stond weer naast hen, en legde zijn hand op de schouder van Joost.

„Nu ben je bij de stal gekomen,” zei hij, en opeens was het Joost, of Treesje in zijn armen zo licht werd als een veertje. Hij voelde haar armpjes om zijn hals en het kleine hondje, wakker geworden, likte zijn hand. De twee lantarentjes blonken als zilver, en het licht om hen heen werd helderder en helderder. En daar waren opeens al de kinderen weer, met hun lantarentjes. Ze stonden om Treesje en Joost heen, midden in het stralende licht, en zongen, zongen, van het Kind dat geboren is in een donkere stal. En de lucht was plotseling vol geruis, als van veel, heel veel engelenvleugels, en de engelenstemmen zongen in het witte licht. Ze zongen met de kinderen mee, het was het heel oude lied uit de velden van Efrata: Ere zij God, ere zij God... En er klonk een heerlijke muziek van harpen en fluiten met de engelenstemmen mee. Joost werd opeens zo gelukkig, zo heel erg gelukkig, dat hij er helemaal warm van werd en grote tranen sprongen in zijn ogen, en...

„Joost! Joost!”

Dat was iemand, die hem bij zijn naam riep, en hem heel hard aan zijn arm schudde.

Hij deed zijn ogen open en zat verbaasd overeind in zijn bed. Het was licht om hem heen, maar dat kwam niet van de engelen. Hij was weer in zijn kamertje, en de lamp brandde. En naast zijn bed stond Arend, die hem bij zijn arm vasthield.

Joost begreep er eerst niets van; toen voelde hij, hoe zijn ogen nog nat waren van de tranen, en hij veegde ze haastig af.

„Je droomde zo!” zei Arend. „Je wou maar niet wakker worden. Kijk es.” Hij ging op de rand van het bed zitten. „Ik heb wat voor je bewaard.”

Uit Arends broekzak kwam met veel moeite een slordig, vettig pakje te voorschijn. Toen het openging, rolde er een stuk verkrumelde kerstkrans op de dekens.

„Ik heb het stilletjes weggestopt,” zei Arend. „Jij mag het hebben.”

„Nee,” zei hij. „Hou jij het maar, eet het maar zelf op, hoor. Enne — hoor es, Arend, morgen — zal ik — een nieuw lantarentje voor je plakken.”

Arend keek een ogenblik verbaasd, en knikte dan blij.

„Samen?” vroeg hij. „Zullen we het samen doen? Hè?”

„Ja!” zei Joost, „dat is goed. Eet jij nou die koek maar op.”

„Nee,” zei Arend. „’t Is voor jou, ik heb het expres bewaard.”

„Samen delen dan?”

Ja, dat was goed, en ze knikten elkaar toe met een volle mond. Boven het voeteneind hing de plaat. De kleine engel stond weer op zijn plaats, en keek over zijn muziekpapier naar Joost. En Joost keek naar de kleine engel.

„Morgen hoor,” zei hij nog eens tegen Arend.

En het was net, of de engel toen lachte.